

30.1.2015

TEATIS LIIKMETELE

Teema: Petitsioon nr 1350/2013, mille on esitanud Belgia kodanik Thierry Lambin ohtude kohta, mis on seotud kasutatud autode eksportimisega Rumeeniasse ja Bulgaariasse

1. Petitsiooni kokkuvõte

Petitsiooni esitaja elab Rumeenias ja ta on märganud, et paljud noored rumeenlased sõidavad Lääne-Euroopast imporditud kasutatud autodega. Need sõidukid on sageli kehvasti hooldatud, muutes need liiklejatele ohtlikuks. Igal aastal sureb teedel eaturvaliste autode tõttu asjatult palju noori rumeenlasi ja bulgaarlasi. Petitsiooni esitaja leiab, et selliste kasutatud autode eksport Ida-Euroopasse, mis ei vasta enam ELi läänepoolses osas kehtivatele tehnilistele nõuetele, on kuritegu. Ta kutsub Euroopa Parlamenti üles võtma meetmeid, et teha lõpp paljudele liiklusõnnetustele, mille põhjustab südametunnistuseta kauplemine tehniliselt rikkis autodega.

2. Vastuvõetavus

Tunnistatud vastuvõetavaks 15. aprillil 2014. Euroopa Komisjonil paluti anda teavet (kodukorra artikli 216 lõige 6).

3. Euroopa Komisjoni vastus, mis saadi 30. jaanuaril 2015

Komisjoni märkused

i) Kaupade vaba liikumise kohta ELis – Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 34

- Kaupade vaba liikumist Euroopa Liidus reguleerivad eeskirjad on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingus ja neid on täiendatud ja täpsustatud Euroopa Liidu Kohtu praktikas.
- ELi toimimise lepingu artiklis 34 sätestatakse: „*Keelatakse liikmesriikidevahelised koguselised ekspordipiirangud ja kõik samaväärse toimega meetmed.*”
 ELi toimimise lepingu artiklis 36 sätestatakse: „*Artiklite 34 ja 35 sätted ei välista ekspordi, impordi või transiitkaupade suhtes kehtestatud keelde või piiranguid, kui need on õigustatud kõlbluse, avaliku korra või avaliku julgeoleku seisukohalt; inimeste, loomade või taimede elu ja tervise kaitsmiseks; kunstilise, ajaloolise ja arheoloogilise väärtusega rahvusliku rikkuse või tööstus- ja kaubandusomandi kaitsmiseks. Sellised keelud või piirangud ei kujuta endast siiski suvalise diskrimineerimise vahendit või liikmesriikidevahelise kaubanduse varjatud piiramist.*”
- See tähendab, et kuigi kasutatud sõidukitel on õigus liikmesriikide vahel vabalt liikuda, võivad liikmesriigid teha vaba liikumise suhtes erandeid, võttes vastu meetmeid, mille eesmärk on tagada liiklusohutus oma territooriumil.
- Euroopa Liidu Kohus selgitas, et ELi tasandil täielikku ühtlustamist sätestavate õigusnormide puudumisel on liikmesriikide otsustada, millisel tasemel nad soovivad tagada liiklusohutust oma territooriumil, arvestades seejuures kaupade vaba liikumise nõuetega ELi piires (otsus kohtuasjas 110/05: komisjon vs. Itaalia, [2009] EKL I-519).
- Seega peavad Rumeenia ametiasutused võtma vajalikke meetmeid, et tagada liiklusohutus oma territooriumil, sealhulgas teistest ELi liikmesriikidest pärit kasutatud sõidukite puhul, kuid meetmed peaksid olema siiski proportsionaalsed taotletava eesmärgiga.

ii) Sõidukite tehnilise seisundi kohta – direktiiv 2009/40/EÜ mootorsõidukite ja nende haagiste tehnöülevaatuse kohta

- Direktiivis 2009/40/EÜ (mootorsõidukite ja nende haagiste tehnöülevaatuse kohta) nähakse ette sõidukite tehnilise seisundi kontrollimise raamistik. Tehnöülevaatuse raames tehtavad testid peavad näitama, kas sõiduk on liiklemiseks turvaline ja kas järgitakse liiklusohutus- ja keskkonnakaitsenöüdeid. Mis puudutab imporditud kasutatud sõidukite olukorda, siis need sõidukid peavad enne liikluses kasutamist olema eelkõige registreeritud importivas liikmesriigis. Direktiivi artikli 5 punktis a nähakse ette, et liikmesriik võib nõuda sõidukite testimist tehnöülevaatusel enne nende registreerimist. Kõnealust testimist võib siiski nõuda vaid mittediskrimineerival viisil ning seetöutu ei peaks see hõlmama üksnes imporditud kasutatud sõidukeid. See võimalus sisaldub hiljuti vastu võetud direktiivi 2014/45/EL (mille puhul on tegemist mootorsõidukite tehnöülevaatusel käsitlevate õigusaktide läbivaatamisega) artikli 5 lõike 4 kolmandas taandes, kus nähakse ette, et liikmesriigid võivad nõuda täiendavaid tehnilisi teste, kui sõiduki registreerimistunnistuse omanik on muutunud.

- Eespool öeldust järeldeb, et liikmesriigid võivad nõuda sõidukite testimist tehnõlevaatusel enne nende registreerimist, tagamaks, et liiklemiseks kasutatav sõiduk on turvaline ja vastab keskkonnanõuetele.

Järeldus

Komisjoni sõnul on ELi liikmesriikide vahelist kaupade vaba liikumist käsitlevate sätete puhul liiklusohutuse eesmärgil õigustatud vaba liikumist piiravad meetmed. Rumeenia peab võtma vajalikke meetmeid, et tagada liiklusohutus oma territooriumil. Kui kõnealuste meetmetega piiratakse liikmesriikide vahelist kaupade vaba liikumist, peavad meetmed piirduma üksnes sellega, mis on vajalik liiklusohutuse saavutamiseks.

Mootorsõidukite ja nende haagiste tehnõlevaatust käsitlevates ELi õigusaktides nähakse juba praegu mittediskrimineerival viisil ette, et liikmesriigid võivad nõuda enne kasutatud sõiduki registreerimist täiendavaid tehnilisi teste. Liikmesriigid peavad kasutama seda võimalust liiklusohutuse parandamiseks.